

HOSSZÚHETÉNY TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

KÉSZÍTETTE:
DDRFÜ NONPROFIT KFT.
2015. JANUÁR

TARTALOMJEGYZÉK

4.	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	3
4.1.	Jövőkép.....	3
4.1.1.	A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan.....	3
4.1.2.	Településfejlesztési elvek rögzítése.....	4
4.2.	Célok.....	5
4.2.1.	A település átfogó fejlesztését szolgáló célok és részcélok meghatározása	5
4.2.2.1.	A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata.....	12
4.3.	Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz.....	14
4.3.1.	A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása.....	14
4.3.2.	A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	17
4.3.3.	Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökség érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	20
4.4.	A megvalósítás eszközei és azok nyomonkövetése.....	21
4.4.1.	A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz és intézményrendszer.....	21
4.4.2.	Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére.....	21
4.5.	Mellékletek	22
4.5.1.	A koncepció készítését segítő mélyinterjúk összefoglalója.....	22
4.5.2.	A koncepció készítését megalapozó kérdőíves felmérés eredményeinek összefoglalása	26

4. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

4.1. Jövőkép

4.1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Hosszúhetény 2030-ra a jelenleg is vonzó természeti környezetének kedvező állapotát fenntartva, a jelentős foglalkoztatási potenciált jelentő városok közelségére és a jó közúti megközelíthetőségére építve társadalmi, gazdasági és környezeti szempontokat is szem előtt tartva harmonikusan fejlődő, magas képzettségi szintű lakossággal bíró, erős helyi közösséggel rendelkező, tagjai számára magas színvonalú köz- és jóléti szolgáltatásokat nyújtó településsé válik.

A hosszútávon biztosítható kiegyensúlyozott fejlődés három alappillérét a természeti erőforrások okos módon történő használata, a magasan képzett lakosság igényeihez igazodó megfelelő életfeltételek folyamatos biztosítása, valamint a jelentős népességmegtartó potenciállal bíró önszerveződő, tevékeny helyi közösségek kialakulása és megerősödése feltételeinek megteremtése adja.

A **természeti erőforrások okos módon történő használata** különösen az energiaforrások, a nyersanyagok, a termőföld, a vizek, valamint a települést körülvevő gazdag élővilág elemeinek a mindenkori valós felhasználási igényekhez optimalizált, a lehető legkevésbé pazarló módon történő, a természeti rendszerekbe a lehető legkevesebb beavatkozással járó felhasználását jelenti az élhető település fenntartása érdekében. E körben kiemelt szerepe van az energiatudatos településüzemeltetés és lakossági attitűd, valamint a megújuló energiaforrások minél szélesebb körű hasznosítása elterjedésének.

A **lakosság igényeihez igazodó életfeltételek biztosítása** alatt különösen a lakosok számára megfelelő színvonalú jövedelmet biztosító munkahelyek létrehozását és megtartását, valamint – elsősorban a közeli városokban található – munkahelyek kényelmes és biztonságos megközelíthetőségi feltételeinek folyamatos biztosítását, továbbá a településen élők számára a vagyonbiztonság növelését, a potenciális balesetveszélyes helyek biztonságosabbá tételét (pl. gyalogátkelők, biztonságos parkolók), a településen elérhető köz-, közmű-, jóléti- és üzleti szolgáltatások feltételeinek fejlesztését kell érteni részben a szolgáltatások lakossági igényekhez való igazításával, részben a szolgáltatásoknak helyt adó épületek, infrastruktúra műszaki színvonalának javításával.

A település harmonikus fejlődésének harmadik pillérét jelentő **erős helyi közösségek** különösen nagy szerepet játszhatnak a belső igényekre építkező településfejlesztési akciók tervezésében is sikeres megvalósításában. Az aktív helyi civil szervezetek és kezdeményezések jelentősen segíteni képesek az önkormányzatot a településfejlesztési, adott esetben a településüzemeltetési feladatok ellátásában, számos fejlesztés helyi közösségi kezdeményezésben sokkal hatékonyabban és eredményesebben véghez vihető, mint kizárólag önkormányzati, vagy állami szerv által történő megvalósításban. A jól megválasztott közösségi kezdeményezések mindemellett hozzájárulnak a lakosság összekovácsolásához, a település népességmegtartó képességének javításához.

4.1.2. Településfejlesztési elvek rögzítése

A magasabb hierarchia szinten lévő fejlesztési dokumentumokban meghatározott elvek figyelembe vételével, valamint a stratégiai környezet elemzéséből látható trendek és szemléletmód alapján a következő településfejlesztési elvek kerültek rögzítésre:

- integrált szemléletmód,
- közösségi részvétel és alulról jövő kezdeményezések befogadása,
- hosszútávra tervezés,
- fenntarthatóság.

Az integrált szemléletmódnak megfelelően a fejlesztési koncepció együtt kezeli a település műszaki infrastruktúra hálózatának fejlesztését a humán közszolgáltatások, a természeti környezet, valamint a helyi társadalmi-gazdasági élet fejlesztésével. Az említett tématerületek között nincs hierarchikus kapcsolat, egyik sem fontosabb a többinél, mindegyiket ugyanolyan részletességgel kell vizsgálni és a településfejlesztési koncepcióban foglalt fejlesztési elképzelések megvalósítása során az azokhoz tartozó fejlesztési elemeket hasonló súllyal kell majd számon kérni.

A közösségi részvétel elvének megfelelően a településfejlesztési koncepció megalkotása széleskörű társadalmi részvétellel zajlott. A kérdőíves lekérdezések során begyűjtött információk segítségével pontos kép alkotható a településen élők benyomásairól, a lakóhelyükkel kapcsolatos elvárásairól, valamint a mindennapi életüket meghatározó tényezőkről. A települési intézmények vezetőivel, civil szervezetek képviselőivel, valamint a helyi gazdasági élet szereplőivel mélyinterjúk készültek. A településfejlesztési koncepció egyik meghatározó elve az, hogy teret adjon az alulról jövő kezdeményezéseknek és az érdekelt helyi szereplőkkel közösen alakítsák a település jövőjét.

A településfejlesztési koncepció 15-20 évre kitekintő, a település fejlődési irányait meghatározó dokumentum. Hosszútávra tervez, így kiszámíthatóvá teszi és keretbe foglalja a Hosszúhetény életét meghatározó fejlesztési tevékenységeket.

A fenntarthatóság elvét a társadalmi, gazdasági és természeti oldalról egyaránt érvényre kell juttatni. A fejlesztési döntéseket a demográfiai folyamatokat mérlegelve, az extenzív területhasználat helyett az intenzív területhasználatot érvényesítve kell meghozni. A helyi szereplők által felvetett fejlesztések mentén olyan metszethalmazt kell kialakítani, amely figyelembe veszi a megvalósításhoz rendelkezésre álló humán erőforrásokat, pénzügyi korlátokat, valamint a település legnagyobb értékének számító természeti környezetet.

4.2. Célok

4.2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok és részcélok meghatározása

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendeletben meghatározott 4.2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása, a 4.2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása, valamint a 4.2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre című fejezetek összevontan kerülnek kifejtésre.

Átfogó célok:

I. Erős helyi közösség kialakítása

A külső gazdasági, információs erőforrásokról szóló döntések a térségek közösségein kívül születnek meg, így nem mindig tudják reálisan felmérni és figyelembe venni a helyi közösség érdekeit. Fentiek miatt lényegesek a hely erőforrások / humán erőforrások, amelyekről sok szó esik, de kiaknázásuk gyakran háttérbe szorul. Ha a javainkat térségünkön belül tartjuk, térségi szereplőknek adjuk át, az végső soron az egész helyi közösség hasznára válik. A belső erőforrások megtestesülhetnek a térség humán erőforrásában (munkaerejében, ismeretanyagában, tettekészségében, az összefogásban), de különösen gondolnunk kell urbanizálódó világunk olyan felértékelődő javaira, mint a tiszta, stressz mentes környezet, az egészséges termékek, a környezetet nem terhelő energia, nem kihasznált helyi ásványkincsek, elfeledett hagyományok. Ugyanílyen erőforrást jelent az együttműködés, a helyi társadalom és a gazdaság szereplőinek minél gyakoribb érintkezése. Az erős közösségek kialakulása és fejlődése érdekében fontos célkitűzés kell, hogy legyen a helyi közösségek társadalmi szerepvállalásának erősítése, a helyi identitás megőrzése és erősítése, valamint az e funkciókat szolgáló megfelelő színvonalú közösségi terek és létesítmények biztosítása.

A fentiekből is jól látható, hogy Hosszúhetény mind a civil / közösségi kezdeményezések, mind a természeti erőforrások rendelkezésére állásában jó alappal rendelkezik, ezen eszközök hatékonyabb kiaknázásával a település előremutató fejlődése könnyebben elérhetővé válik.

II. A természeti erőforrások és épített örökség körültekintő használata

Cél a településen található értékes építészeti, táji, valamint az épített környezettel összefüggő természeti elemek jellegzetességének, hagyományos megjelenésének megőrzése. A fennmaradt és védelemre méltó épületek, épületegyüttesek mind történeti, mind pedig művészettörténeti szempontból jelentős értéket képviselnek, ugyanakkor az adott közösség önmeghatározásának is fontos pillérei, fenntartásuk és méltó hasznosításuk gazdasági, kulturális érdek.

Hosszúhetény és térsége rendkívül gazdag természeti értékekben, a település külterületének meghatározó része természetvédelmi oltalom alatt álló terület, a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet része. E területekkel együtt jelentős ökológiai hálózati elemek találhatóak a településen.

Mind a hosszú távú ökoharmonikus fejlődés biztosítása, mind a természeti értékek megismerésére irányuló szelíd turizmus fenntarthatóság határain belül történő növekedési potenciálja kihasználása érdekében kiemelt cél kell, hogy legyen a település természeti erőforrásainak, így a gazdag növény- és állatvilágnak, a geológiai, geomorfológiai értékeknek, a tájjellegnek és értékes tájképi elemeknek a fenntartható megőrzése, valamint a településfejlesztési és településtervezési tevékenységek e céllal összeegyeztethető megvalósítása. A természeti erőforrásokkal való kíméletes bánásmód elősegítése és a klímaváltozás hatásainak csökkentése érdekében a természeti értékeket is károsító kibocsátással járó fosszilis energiahordozók helyett cél a településen a megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése és az energiapazarlás mértékét csökkentő fejlesztések megvalósítása.

III. Élhető települési környezet biztosítása

Hosszúhetény település lakosságának száma az elmúlt időszakban stabil szintet ért el, hosszútávon növekvő trend érvényesült, mely a település sikeres részvételét mutatja a szuburbanizációs folyamatokban. A település elhelyezkedése, természeti környezete és a helyben elérhető infrastruktúra és szolgáltatások tették lehetővé, hogy vonzerőt gyakoroljon az elsősorban Pécsről kitelepedő, nyugodt és kellemes lakóövezetet kereső családokra. Ezt a trendet, a stabil népességszámot fenn kell tartani, valamint ezeket a kedvező adottságokat továbbra is hasznosítani szükséges, amihez a meglévő infrastruktúra és szolgáltatások minőségének további fejlesztése elengedhetetlen, valamint a hiányzó elemek megteremtését a felmerülő igényekre alapozva meg kell valósítani.

Kiemelten szem előtt kell tartani a központi belterületől távol eső, korábban önálló Kisújbanya és Püspökszentlászló igényalapú és fenntartható fejlesztését.

Az élhető települési környezet fenntartásához elengedhetetlen a megfelelő gazdasági környezet megteremtése és fenntartása. Ennek egyik feltétele a stabil önkormányzati gazdálkodás fenntartása, hosszútávon a bevételek és a kiadások egyensúlyi állapotának fenntartása, megfelelő nagyságú fejlesztési források biztosítása, külső források bevonása. Másik feltétel a településen megfelelő helyi gazdasági környezet megteremtés, mely a helyi mikro-, kis- és középvállalkozások működését támogatja, versenyképességüket pozitívan befolyásolja.

Fontos, hogy a település aktívkorú lakossága megfelelő jövedelemre tegyen szert, aminek előfeltétele a foglalkoztatás biztosítása, megfelelő munkalehetőség által.

A fenti átfogó célok elérését szolgáló specifikus célok (részcélok):

1. specifikus cél: Intézményracionalizálás, közösségi funkciójú létesítmények fejlesztése.

A hagyományápolás és a nemzetiségi oktatás-nevelés feltételeinek javítása érdekében az iskola épülete bővítésre szorul, a mindennapos testnevelés megtartásának feltételei nem adóttak. A bölcsőde, családi napközi vagy óvoda, illetve az iskola épületének összevonásával, energetikai felújítással olcsóbban üzemeltethető, korszerű intézményközpont alakítható ki.

A művelődési ház és a mozi épületének újrahasznosítása révén új funkciók jelenhetnek meg a településen. A sport és rekreációs célokat szolgáló létesítmények a lakosok életkörülményeit javítanák.

Egy modern egészségház létrehozásával a körzeti orvosi, fogorvosi és védőnői ellátás korszerű, akadálymentesített környezetben folyhatna. Az összevont egészségügyi ellátás racionális létesítménygazdálkodást tenne lehetővé, üzemeltetése és megközelítése az igényeknek megfelelően alakítható ki.

2. specifikus cél: A helyi közösség és az önkormányzat közötti kommunikációs csatornák kiépítése, a megfelelő lakossági tájékoztatás feltételeinek javítása, településmarketing megteremtése.

A helyi képújrágon keresztül megfelelő módon tájékozódhat a lakosság a település életében meghatározó történésekről, önkormányzati döntésekről. A képújrásg és a település facebook tartalmának újragondolása sokat segíthet a hatékonyabb tájékoztatás megvalósulásában.

Egyre erősebb verseny folyik a települések között az értéket teremtő lakosságért, a turistákért, a befektetőkért, a vállalkozásokért. Ezek a körülmények mind felértékelik a településmarketing jelentőségét. A helymarketing sikerességének egyik feltétele a lakosság bevonása a marketing folyamatba, aminek kezdeményezése az önkormányzat feladata. A településmarketing legfontosabb célcsoportja: a lakosság; és annak magatartása.

3. specifikus cél: A foglalkoztatási szint javítása érdekében a gazdaság élénkítését célzó fejlesztések elősegítése, a helyi gazdasági szereplőkkel való szorosabb együttműködés kialakítása

Az önkormányzat és a helyi gazdasági élet szereplői közötti szorosabb együttműködés keretében kölcsönös tájékoztatásra kell törekedni a közösséget érintő fejlesztési elképzelésekről. A helyi iparüzési adó felhasználásáról a vállalkozásokat tájékoztatni szükséges.

Kedvező gazdasági környezetet kell teremteni a helyi vállalkozások számára, új vállalkozások betelepülését megfelelő infrastruktúrával kell segíteni. Iparterületek kialakításánál a hasznosítatlan barnamezős területeket gazdasági célú hasznosítását kell előnyben részesíteni. A betelepülő vállalkozások tevékenysége a lehető legkevesebb környezeti terheléssel kell, hogy járjon.

Az álláskeresőket a közfoglalkoztatási lehetőségek megteremtésével, képzettségi szintjük fejlesztésének segítségével szükséges támogatni, kiemelkedően fontos segíteni a pályakezdő fiatalok munkába állását.

Hosszúhetény településnek még kihasználatlan, fejleszhető adottságai vannak a vendégfogadás, turizmus területén. Fejleszteni kell a falusi vendéglátás feltételeit, támogatni kell a szelíd és vallási turizmus kibontakozását, össze kell hangolni a településen szervezett rendezvényeket a környező településekkel, szorosabban kapcsolódni kell a környező desztináció menedzsment szervezetekhez.

4. specifikus cél: A civil szervezetek tevékenységének összehangolása, koordinált együttműködések megteremtése.

A településen működő nagyszámú civil szervezet munkáját célszerű összehangolni, rendszeres időközönként megbeszéléseket tartani velük a tervezett programokról és az ezekkel kapcsolatos ötleteikről.

Az önkormányzati, civil együttműködések olyan társadalmi „munkamegosztást” is jelentenek, melynek során a civil szervezetek kifejezetten önkormányzati feladatokat látnak el, célszerű lenne a kapcsolati formákat és dimenziókat, a civil szervezetek által ellátott funkciókat elméleti keretben is meghatározni és ezeknek valamilyen tipológiáját is felépíteni.

A kölcsönösségen alapuló együttműködések révén olyan célokat érhetnek el, amelyek realizálása, fenntartása társadalmi tőke nélkül nem, vagy csak jelentős áldozatok árán lehetséges.

5. specifikus cél: A helyi építészeti és természeti értékek védelme.

Hosszúhetény természeti- és táji értékekben gazdag, melyek hosszú távú fenntartása biztosítottnak látszik köszönhetően annak, hogy a település területének közel két harmada a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet részeként természetvédelmi oltalom alatt áll. Az egyedi természeti és táji értékek mellett fokozott figyelmet kell fordítani a település tájkarakterének, övezetes tájszerkezetének megőrzésére, a hagyományos, a természeti adottságokhoz igazodó tájgazdálkodási formák megőrzésével, ill. akár turisztikai célokat is szolgáló felélesztésével.

A helyi védettségű emlékek hozzájárulnak Hosszúhetény jellegzetes karakterének megőrzéséhez, ugyanakkor megkövetelik a helyi védelem alá vont emlékek szakértő, hiteles felújítását és használatát. A megőrzés alapfeltétele az erkölcsi megbecsülésen túl a jó műszaki állapot fenntartása és a jövőbe mutató magas színvonalú helyreállítás elvégzése. Önkormányzati rendeletet kell alkotni a helyi védelem alatt álló építészeti és természeti értékekről, valamint ki kell dolgozni a védett épületek felújításához nyújtható önkormányzati támogatás rendszerét. A templomépület felújítását célszerű összekötni a templom környezetének rendezésével.

6. specifikus cél: Energiatudatos településüzemeltetés gyakorlatának kiszélesítése

Hosszúhetény önkormányzata jelenleg is elkötelezett az energia hatékony és megújuló energiaforrásokat felhasználó településüzemeltetés iránt, a település tagja a Klímabarát Települések Szövetségének, az energiafelhasználás csökkentése érdekében már több konkrét fejlesztést is megvalósított (ilyen pl. közvilágítás korszerűsítése LED-es fényforrásokkal). Mindemellert a település kiváló adottságokkal rendelkezik a megújuló energiaforrások szélesebb körű alkalmazása terén, különösen a magas erdősültség kínálta biomassza alapú energiafelhasználás, valamint a Baranya megye keleti felére jellemzően magas napsütéses

órák száma okán a napenergia hasznosítás terén. Célként fogalmazható meg tehát a kedvező adottságokra építve a település intézményei esetében, valamint a lakossági energiamixben a megújuló energiaforrások felhasználásának jelentős arányú növelése a település energiafüggetlenségének fokozása érdekében. A megújuló energiafelhasználás arányának növelése mellett kiemelt cél az épületek energiaracionalizálása, az energiaveszteségek csökkentését és az energiahatékonyság növelését szolgáló beruházások megvalósítása. Az energiahatékonyság fizikai beruházásainak növelése mellett, azt kiegészítve elérendő cél az energiatudatosság, az energiatudatos szemléletmód elterjesztése az energiatermelő folyamatokban, a gazdasági és közszféra szereplőinél, valamint a lakosság körében.

A csapadékvíz és belvíz hasznosítása érdekében összehangolt intézkedéseket kell hozni és az ártalommentes elvezetésen túl a vizek másodlagos hasznosítására kell törekedni.

7. specifikus cél: A belső megközelíthetőség feltételeinek javítása.

Járdafelújításokkal és kerékpáros infrastruktúra kiépítésével a kerékpáros munkába járás sokkal elterjedtebbé válhatna. Kisújbánya és Püspökszentlászló közúti megközelíthetőségének javítása az ott élők és az odalátogató turisták szempontjából is nagy jelentőséggel bír. Ugyancsak fontos az, hogy Püspökszentlászló bevezető szakaszán megfelelő minőségű parkoló kerüljön kialakításra.

Kisújbányán a légi betegszállítás feltételeinek megteremtése érdekében a légi mentőszolgálattal egyeztetéseket kell folytatni.

A település központjában tapasztalható parkolási problémák megoldása elkerülhetetlen.

8. specifikus cél: A közszoigálatások minőségének fejlesztése.

Az áramellátás üzembiztonságát javítani kell, valamint Kisújbányán az internetelérést lehetővé kell tenni. A szennyvíztisztító telep felújításával a korszerű szennyvízkezelés feltételei hosszú távon is fenntarthatóak. Minél szélesebb körben biztosítani kell a jelenleg még csatornázatlan településrészek (ahol a gazdaságosan és a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően megvalósítható) ellátásba való bekapcsolását, a korszerű szennyvízelvezetési és tisztítási szolgáltatás biztosítását, ahol a településszerkezeti és domborzati viszonyok indokolják (így különösen Kisújbányán), ott a korszerű egyedi szennyvízkezelés feltételeinek megteremtését.

A Szentlászló ivóvízkút esetében az előirt védőterület nem alakítható ki, ezt a vízbázist, a jogszabály türelmi idejének lejártá után fel kell hagyni. Alternatív javaslatként egy a meglévő kút vízáadó rétegére mélyítendő megfelelően kialakítható védőterületen lehetne a meglévő amúgy is felújításra szoruló kút újra fúrni és a termelésbe állítani. Püspökszentlászló és Kisújbánya településrészek vezetékes ivóvízellátása jelenleg még nem megoldott és a jelentős földrajzi távolságok, a domborzati viszonyok, valamint a relatív alacsony lakónépeség miatt a magtelepülés ivóvíz ellátó vezetékhalozatára való kapcsolódással a közeljövöben sem tekinthető reálisnak a korszerű ivóvíz ellátás megvalósítása. E településrészek esetében főként a jelenleg talajvíz minőségű egyéni és csoportos vízvételések kiváltására, a kinyert ivóvíz minőségi paramétereinek javítására víztisztító technikai, technológiai fejlesztések megvalósítása tűzhető ki célul.

A belterületi vízelvezetési rendszer átfogó felújítására van szükség, mert számos lakóutcában elégtelen keresztmetszetű árkok vannak, illetve számos helyen árokszakaszok, átérsek hiányoznak.

Törekedni kell arra, hogy az újonnan létesítendő közvilágítási lámpatestek kis energiaigényű, hosszú élettartamú kompakt fénycsőek, vagy LED-es lámpák legyenek.

A szőlőhegyi ingatlanok kiszolgálására bevezetett konténeres hulladékgyűjtést fel kell váltani szervezett szemétszállítással. A hulladéknak a keletkezés üteméhez igazodó, szervezett, környezetkímélő összegyűjtését és tárolását az elszállításig meg kell szervezni.

A zöldhulladék gyűjtésére és hasznosítására kiemelt figyelmet kell fordítani, a szelektív gyűjtés és a komposztálás feltételeit meg kell teremteni.

9. specifikus cél: Az egyre növekvő idős népesség ellátásával kapcsolatos feladatok megoldása.

Az idősek arányának növekedésével a településen elérhető speciális szolgáltatások körét is bővíteni kell, az idősgondozás egyre nagyobb feladatot jelent majd az elkövetkező években.

Az önkormányzat a területén köteles biztosítani az alábbi szociális alapszolgáltatásokat: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, valamint az idősek nappali ellátása. (1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 86. § 1-2. bekezdés alapján.)

A nem állami szervezetek számára a szociális feladatok ellátásába való bekapcsolódást a 113/1989. (XI.15.) sz. (az egészségügyi és szociális vállalkozásról szóló) MT rendelet alapozta meg. Azáltal, hogy nem költségvetési szervek is bekapcsolódhatnak a szociális ellátórendszerbe a település lehetőséget kap olyan profitorientált vállalkozás betelepítésére, aki piaci alapon nyújt magas színvonalú szolgáltatást az időskorúaknak. Ehhez Hosszúhetény ideális adottságokkal rendelkezik mind természeti környezete, mind Pécshez való közelsége miatt.

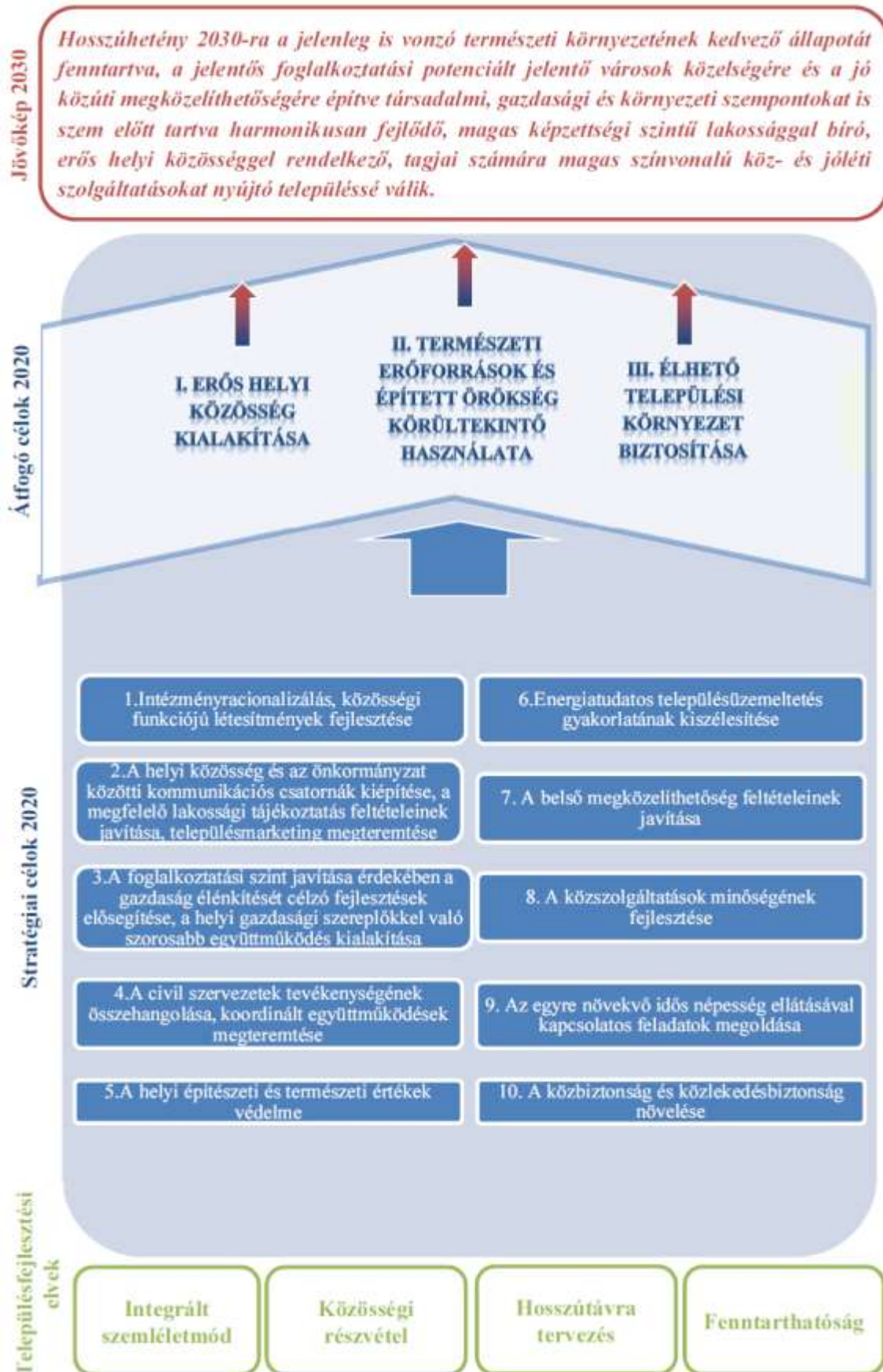
10. specifikus cél: A közbiztonság és közlekedésbiztonság növelése.

A település központjában elhelyezkedő intézmények megközelíthetőségét közlekedésbiztonsági beavatkozásokkal, akár gyalogátkelőhely létesítésével kell javítani.

A kerékpáros közlekedés megkedveltetése érdekében helyi komfortfokozó intézkedések is hasznosak lehetnek, mint például Püspökszentlászló és Kisújbánya felé vezető utak kiépítése, kerékpártárolók és kerékpáros pihenők létesítése és egyéb szolgáltatások nyújtása.

A szőlőhegyi dűlőutak felújítása a szőlőhegyi lakosok életkörülményein sokat javítana, hiszen a rossz időjárási viszonyok mellett és különösen tehergépjárművekkel az ingatlanok nagy része nehezen megközelíthető.

A szőlőhegyen tapasztalható ingatlanbetörések, valamint a buszmegálló környékén megjelenő rongálások számát közösségi összefogás segítségével a polgárőrséggel közösen kell csökkenteni.

1. ábra: Hosszúhetény településfejlesztési koncepciójának célrendszere

4.2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A jövőkép eléréséhez közvetlenül kapcsolódik a három kijelölt átfogó cél. A megfogalmazott négy településfejlesztési elv segít abban, hogy mind az átfogó célokat, mind a specifikus célokat fenntartható módon érje el a település, a szinergikus hatások maximális kihasználásával.

A *specifikus célok rendszerének* hozzájárulása az *átfogó célok* eléréséhez rendszerszemléletben, komplex módon értelmezhető, azaz az egyes átfogó célok nem egymástól elszigetelt részrendszerekként építenek kapcsolatot a specifikus célok adott részhalmazával, hanem az egyes specifikus célok több átfogó cél elérésére is gyakorolnak közvetlen, vagy közvetett hatást. E kapcsolati rendszer az alábbi mátrix segítségével jellemezhető (az adott átfogó cél elérését elsődlegesen szolgáló tematikus célok jelölése a legvastagabb nyíllal, a nem elsődleges, de még jelentős hatást gyakorló tematikus célok jelölése a közepes méretű nyíllal, míg a közvetett hatást gyakorló tematikus célok jelölése a kisméretű nyíllal történt):

Átfogó célok Specifikus célok	I. Erős helyi közösség kialakítása	II. A természeti erőforrások és épített örökség körültekintő használata	III. Élhető települési környezet biztosítása
1. Intézményracionalizálás, közösségi funkciójú létesítmények fejlesztése			
2. A helyi közösség és az önkormányzat közötti kommunikációs csatornák kiépítése, a megfelelő lakossági tájékoztatás feltételeinek javítása, településmarketing megteremtése			
3. A foglalkoztatási szint javítása érdekében a gazdaság élénkítését célzó fejlesztések elősegítése, a helyi gazdasági szereplőkkel való szorosabb együttműködés kialakítása			
4. A civil szervezetek tevékenységének összehangolása, koordinált együttműködések megteremtése			
5. A helyi építészeti és természeti értékek védelme			
6. Energiatudatos településüzemeltetés gyakorlatának kiszélesítése			
7. A belső megközelíthetőség feltételeinek javítása			
8. A közszolgáltatások minőségének fejlesztése			
9. Az egyre növekvő idős népesség ellátásával kapcsolatos feladatok megoldása			
10. A közbiztonság és közlekedésbiztonság növelése			

2. ábra: Az átfogó és a specifikus célok kapcsolatrendszere

4.3. Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz

4.3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A jelen településfejlesztési koncepciót megelőzően, annak megalapozásaként a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő tartalommal elkészült a helyzetfeltáró munkarész, amely széles körű adatgyűjtésre épülve a statisztikai adatok feldolgozása mellett jelentős mértékben támaszkodott a településen elvégzett kérdőíves felmérések eredményeire, valamint a mélyinterjú sorozat keretében szerzett adatokra, információkra. Ennek megfelelően a koncepció helyzetfeltáró munkarésze teljes körűen tartalmazza mindazon társadalmi, gazdasági és környezeti adatot, amely a településfejlesztési koncepció megalkotásához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükségesek.

A helyzetfeltárás során feldolgozott primer és szekunder adatok hozzájárulnak a településvezetés későbbi településfejlesztést érintő döntéseinek meghozatalához, a képviselőtestület, annak szakmai testületei, valamint a településmenedzsment tájékoztatási szintjének növeléséhez, de a célrendszerben is meghatározott kommunikációs csatornákon keresztül segíthetik az önkormányzatot a lakossági és Hosszúhetény gazdasági szereplői felé irányuló hiteles tájékoztatásban.

A koncepció megalapozó munkarészában meghatározott adatok, adatkörök jó kiindulási alapul szolgálhatnak mindemellett a koncepció – valamint a későbbiekben kidolgozásra kerülő stratégia – szakmai tartalma megvalósulásának ellenőrzését, mérését biztosító indikátorok rendszerének kialakításához.

A településre jellemző meghatározó társadalmi, gazdasági és környezeti adatok a helyzetfeltárás megállapításainak tükrében az alábbiak szerint foglalhatók össze:

Társadalom

Az országos demográfiai trendekkel szemben Hosszúhetény népességszáma a két (2001. és 2011. évi) népszámlálás közti időszakot vizsgálva folyamatos gyarapodást mutatott. A népesség növekedése nem a természetes szaporodásnak, hanem kizárólag odavándorlások jelentős mértékének köszönhető. A betelepülők számát zömében a Pécsről kiköltözők, illetve a Pécsen munkát vállalók teszik ki. Az elmúlt években/évtizedekben folyamatosan néptelenedett el a településhez tartozó Püspökszentlászló és Kisújványa, az elvándoroltak egy része Hosszúhetényre költözött. A legújabb tendenciák szerint Püspökszentlászló újra közkedvelt lakóhellyé kezd válni.

A település iskolázottsági adatai az országos helyzettel azonos képet mutatnak. Kedvező trend, hogy 2001-2011 között jelentősen, azaz a felére csökkent az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők aránya. A település nevelési-oktatási intézményeiben német nemzetiségi nevelés és oktatás biztosított.

A két népszámlálás közötti időszakban a gazdaságilag aktív lakosság száma nagyobb mértékben növekedett ugyan, mint a teljes lakónépesség, de a településen található 1257 háztartásából 494-ben egyáltalán nincs foglalkoztatott.

Hosszúhetényben az SZJA befizetők száma 2008 és 2012 között, ha alacsony mértékben is, de csökkent, az átlagos bruttó havi jövedelem pedig csak minimális (inflációkövető) növekedést mutatott.

A rendszeres gyerekvédelmi kedvezményt igénybe vevők száma (amely egyben a gyermekszegénység mérőszáma is lehet) a településen 2008 óta folyamatosan meghaladja a 200 főt, sőt az arányuk a 0-14 éves korosztályon belül növekszik.

A településen számos sport és szabadidős tevékenység végzésére van lehetőség, ami az aktív civil szerveződéseknek, sport és egyéb egyesületeknek, kluboknak és köröknek köszönhető, illetve az iskola által szervezett gyermek és felnőtt foglalkozásoknak. Megjegyzendő, hogy Hosszúhetényben a rendelkezésre álló minőségi közösségi helyek száma rendkívül kevés. Ugyanez elmondható a kulturális és szórakozási lehetőségekről is azzal, hogy Pécs közelségének köszönhetően a város nyújtotta lehetőségek is elérhető távolságon belül vannak, melyek a hosszúhetényi lakosok számára is rendelkezésre állnak.

Vallás tekintetében meglehetősen homogenitás tapasztalható, a lakosság közel 90%-a római katolikus.

A település közbiztonságát tekintve elmondható, hogy a külterületi részeken fokozottabb a bűncselekmények előfordulása, illetve itt leginkább jellemző a vandalizmus.

Gazdaság

Hosszúhetény betagozódik a pécsi agglomerációba, ugyanakkor méreténél fogva a településen is megtalálhatóak jelentős gazdasági és szolgáltatási elemek. A településen 363 fő számára áll rendelkezésre helyben munkahely, melyet 81,5%-ban hosszúhetényiek töltöttek be. A fenti adatokat a lakosságsszámmal összevetve látható, hogy a településen a lakófunkció erősebb, mint a foglalkoztatási/gazdasági szerep. A község lakófunkciói mellett jó adottságokkal rendelkezik a rekreációs és turisztikai szegmensekben.

A foglalkoztatottak közel 70%-a terciér szektorban dolgozik, de az ipari foglalkoztatottak aránya is magasabb a megyei átlagnál, míg az agrárium szerepe a település lakosságának foglalkoztatásában csekélyebb.

A településen a regisztrált gazdasági szervezetek száma 2007 óta jelentős növekedést mutat. 2012-ben 182 működő vállalkozást tartottak nyilván, melyek többségének a foglalkoztatási létszáma 10 fő alatt volt. A vállalkozások több mint háromnegyede a szolgáltatási szektorban tevékenykedik, 21%-a feldolgozóiparban és az építőiparban, míg a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban mindössze 3%-uk.

Az idegenforgalom terén 2008 és 2012 között negatív trend figyelhető meg, mely 2013-ban már kis mértékben javulni látszott. 2011-től a magán szálláshelyek forgalmának lassú csökkenése is megfigyelhető a településen, továbbá elmondható, hogy a vendégek átlagosan rövidebb időt töltenek a településen, mint korábban.

A község területén található néhány hasznosítatlan barnamezős terület, ahol a korábbi ipari, bányászati tevékenység megszűnt, de a hasznosítható infrastruktúra rendelkezésre áll.

Hosszúhetény ingatlanpiacának meghatározó szegmense a lakóingatlanok, ezen belül is a használt lakóházak eladása-vétele. A lakóingatlanokon kívül a szőlők-gyümölcsösök – akár gazdasági épülettel – jelennek meg jelentősebb számban az ingatlanpiacon.

Környezet

Hosszúhetény a Mecsek-hegység kistáj területén fekszik. A településtől északkeletre található a Mecsek legmagasabb pontja, a Zengő (682 m). Hosszúhetény tájhasználatára a tájstabilitást biztosító övezetes tájszerkezet jellemző. A déli részeken meghatározóan a mező- és kertgazdasági termelés, északon az erdőborítás jellemző. A természetes szukcessziós folyamatok révén – állatállomány, vagy a korábbi tájhasználat hiányában – a korábbi gyepek, legelők több helyen be erdősülnek, elcserjésednek.

Hosszúhetény és térsége rendkívül gazdag természeti értékekben, a település külterületének közel két harmada a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet részeként természetvédelmi oltalom alatt áll. A Mecsek Hosszúhetény és Pécsvárad között húzódó, korábbi helyi jelentőségű védett részeket is magába foglaló Nagy-mező, Arany-hegy Természetvédelmi Terület rendkívüli botanikai értékei miatt élvez védelemet, több mint harminc védett növényfaj fordul elő itt.

A község (belterületéhez képest) viszonylag nagy külterülettel rendelkezik. A külterület szinte kizárólag zöldfelületek alkotják, ezek körülveszik a belterületet, legnagyobb részét az északon hosszan elnyúló erdőterület adja. A zöldfelületi rendszer kiemelt elemei az északi, hegyvidéki terület erdőtömbjei, valamint a délebbi területekkel való összeköttetést biztosító zöldfolyosók. Esztétikai szempontból kiemelt szereppel bír az egykor védett cseresznyefasor és a püspökszentlászlói arborétum.

A település mögötti hegyek vizeit a Hetényi-vízfolyás gyűjti össze, és onnan a Sióba folyik le. Ettől délre jelentősebb vízfolyás nincs, az ide jutó vizek az Ellendi-vízen és a Vasas-Belvárdi-vízen át a Karasicába jutnak. A községet észak-déli irányban átszeli a Hosszúhetényi vízfolyás, amely befogadója a bal és jobb parti oldalon becsatlakozó árkoknak, valamint a belterületi csapadékvizeknek. Az Önkormányzat a belterületi szakasz rekonstrukcióját és ehhez kapcsolódó burkolattal való ellátását néhány éve elvégezte.

A település közigazgatási területén előforduló felszín alatti víztípusok rés- és hasadékvíz, rétegvíz és talajvízként ismertek. A bel- és külterületi völgyek talpán összefüggő elterjedésben található a talajvíz, mely a csak néhány m-re van a felszíntől. Hosszúhetény község a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében fokozottan és a sérülékeny vízbázisokra, illetve a nyílt karszt területekre tekintettel kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen helyezkedik el.

Jelentős környezetterhelő hatású, bejelentés köteles légszennyezőanyag-kibocsátó a településen nem található. A közlekedés légszennyezőanyag kibocsátása az út mellett elhelyezkedő területeken észlelhető légszennyezőanyag-terhelés. A megvalósult elkerülő út a tranzit forgalom környezetterhelésétől mentesíti a község belterületi védett létesítményeit és a lakókat.

4.3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A település területének legnagyobb része erdő terület-felhasználási egységbe sorolható. A lakóterületek természetközelsége, az erdőterületek védelme révén a település hosszútávú érdeke.

A lakóterületek jellemzően falusias karaktert mutatnak. A beépítési módok, a kialakult teleknagyságok és az épületállomány tömegformálása is ezt a jellemzőt erősíti.

A kivett terület 63%-kal nagyobb a belterületnél, ezzel jelentős az alulhasznosított területek aránya.

A zártkerti terület közel 38 hektárral nagyobb a belterületnél, ami településüzemeltetési szempontból nagy feladatot jelent. A szőlő és gyümölcsös terület (181,34 ha) a zártkerti területnek csupán 53%-a, azaz jelentős mértékű a zártkerten belüli szántóterületek aránya. A község területének közel 10%-a tartozik a gyep, rét, legelő művelési ágba

A területfelhasználási kategóriák részletes leírása:

Beépítésre szánt területek

Lakóterületek (Lf)

Hosszúhetény lakóterületei kialakulásukat tekintve alapvetően két térségre oszthatók:

- a történetileg folyamatosan alakuló, fejlődő településrész a 6547-es számú összekötő út – Hosszúhetényi vízfolyás mentén alakult ki,
- az 1960-as évektől tervezett és megvalósult településrészek:
 - a Verseny utca – általános iskola térsége,
 - a déli lakóterület (Máltető u. – Tavasz u. – Béke u. – Moroló u.)
 - új lakóterület a település déli részén (Kosbor u. – Kismező u. – Bazsarózsa u. – Hunyor u.)

Az egyes terület egységek karaktere közel azonos.

A településszerkezeti terv Hosszúhetény lakóterületeit lehetőség szerint a falusias területfelhasználási kategóriába kell sorolja.

Hosszúhetény újonnan kialakítandó lakóterületei:

- A község keleti részén a Verseny utca folytatásában tervezett egy falusias lakóterület. E térség északi részén jelenleg korlátozó tényezőként jelenik meg a csirkenevelő telep. A tervezett lakóterület végleges nagyságrendjének kialakítása csakis a korlátozó hatások megszüntetése után történhet.
- A tervek között szerepel a település nyugati részén, az Iskola utca és Berki Fülöp utca déli irányú folytatásában, illetve a Fő utca – Iskola utca közötti tömbbelső feltárásával

egy lakóterület létrehozása. E térségben a földtani viszonyok jelentenek bizonyos korlátokat.

- Új lakóterület jelölhető ki a Vasutas utcától északra, valamint az Ormándi utca déli részén.
- A Hársas telep térségének továbbfejlesztésével a lakhatás körülményei javíthatók.
- Az egykori zártkerti területeken lakóterület kialakítása szükséges (Csókakő utca, Bencze J. utca, Moroló utca folytatása).

Lakóterületként, de egyben üdülési funkcióval egyaránt biztosítandó Kisújbánya és Püspökszentlászló településrészek rehabilitációja.

Üdülőterület (Üü)

E területfelhasználási kategóriába sorolható a kövestetői üdülő területe.

Településközpont vegyes területe (Vt)

Hosszúhetény településközpontja a Fő utca – Kossuth utca találkozásánál alakult ki. Itt található a település és környéke ellátását, kiszolgálását biztosító igazgatási, egészségügyi, művelődési, vallási, kereskedelmi, szolgáltatási és vendéglátási intézmények legnagyobb része.

A közel 5 km hosszúságú Fő utca ugyancsak gyűjtőhelye a kereskedelmi és szolgáltatási intézményeknek.

Püspökszentlászló intézményei közül a kastély és díszkertje, a Szent László templom, a Bazsarózsa kulcsosház és Életrendezés Háza, míg Kisújbányán a Szent Márton templom említhető ebben a kategóriában.

Gazdasági területek (Gksz, Gip)

A korábbi tervek Hosszúhetény gazdasági területeit elsődlegesen a település keleti részén és a tervezett elkerülő út mentén jelölték ki. Kereskedelmi-szolgáltató területet a Fő utca – Hármashegy utca – elkerülő út térségében határoztak meg, míg ipari-gazdasági terület a Felszabadulás utca térségében található (benzinkút környéke).

Új ipari-gazdasági terület – Ipari Park – kialakítása irányozható elő a volt bányaterületek térségében.

A korábbi településszerkezeti terv Ipari-gazdasági területbe sorolta a volt Tsz major területét, amit egyéb célokra is lehetne hasznosítani.

Különleges területek (K)

Különleges terület-felhasználásba sorolhatók – a rajtuk elhelyezendő építmények különlegessége miatt – az alábbi területeket:

- Sportpálya (K-SP): elhelyezkedése, kialakítása, fejlesztési lehetősége a területen belül biztosított.

- Strand (K-ST): a birtokviszonyok rendezésével a kijelölt területen 400-500 fő egyidejű fürdési, rekreációs igényei biztosíthatók.
- Temető (K-T): megfelelő méretű temető áll rendelkezésre.
- Pincesor (K-P): a Fő utcában lévő présházak együttese.
- Rekreációs terület (K-R): a rekreáció lehetősége ma az idegenforgalom egyik alapvető meghatározója. A rekreációs különleges területként jelölhető ki a községben a horgásztó térségében a 6541-es számú út keleti oldalán, illetve a vasúttól északra a 2243, 2245, 2246, 0125/5, 0125/6 helyrajzi számú ingatlanok területe. A területegységben a legkülönbözőbb szabadidős programok – horgászat, lovaglás, harci sportok, labdajátékok, testedzés, fitnes, wellnes programok – mellett szálláshelyek építésével kíván a község a térségi szabadidős programok központja lenni. A horgásztó környékének domborzati adottságai, és a tó a téli sportok számára is kedvező lehetőségeket biztosít.

Beépítésre nem szánt területek

Közlekedési és közmű területek (KÖ)

A korábbi településszerkezeti tervben jelölt közlekedéshálózati elemeket meg kell tartani, illetve újra kell gondolni. A kialakult utcahálózatot, annak paramétereit meg kell határozni, a nagyméretű tömbök megosztására javaslatot kell adni.

Zöldterületek, erdőterületek (Z és E)

Mind a településszerkezeti, mind a szabályozási terv javaslatot kell tenni a táj értékeinek megtartására, a különböző fokozatú védelmekre, a zöldfelületi rendszer hiányzó elemeinek kialakítására.

Az erdőterületek elsődlegesen a település belterületétől északra, kisebb részben keletre (Zengő térsége), ill. nyugatra (Köves-tető) helyezkednek el. Erdősítésre elsősorban a fentiekhez kapcsolódó, ill. a horgásztó térsége sorolandó.

Mezőgazdasági terület (M)

Hosszúhetény általános mezőgazdasági területei főként a belterülettől nyugatra és délre találhatók. A tájképvédelmi szempontból korlátozni kell építmény elhelyezését a 6547-es számú út, valamint az elkerülő út és vasút közötti térségben.

A jelenlegi belterület nagyságát megközelítő kertövezet a község északkeleti (Csókakő térsége), ill. délkeleti részén helyezkedik el. Ezen övezet belterülettel közvetlenül határos részén már megjelent a lakófunkció, indokolt a lakóterületi besorolás.

Vízgazdálkodási terület (V)

A vízfolyások területén kívül a csapadékvíz és a belvíz hasznosítására szolgáló funkciókat vízgazdálkodási területként célszerű meghatározni.

4.3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökség érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A település épített örökségének védett, illetve védelemre javasolt elemei, épületei valamint a helyi területi védelemre javasolt területek lehatárolása a településfejlesztési koncepció helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarész mellékletében kerültek bemutatásra. A település a hatályos helyi építési szabályzatában rögzíti a védett épületekre, területekre vonatkozó követelményeit, melyet kiegészíthet a védelem alá helyezett emlékek felújítását, karbantartását segítő támogatási rendszer megalkotásával.

4.4. A megvalósítás eszközei és azok nyomonkövetése

4.4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz és intézményrendszer

A fejezet célja az, hogy ismertesse a Hosszúhetény önkormányzat, mint tervezésért felelős szerv lehetséges szerepét a koncepció megvalósítási és végrehajtási fázisaiban.

Hosszúhetény Településfejlesztési Konceptióját az önkormányzatnak határozattal kell elfogadnia. A testületet a jegyző hívja össze.

Hosszúhetény Község Önkormányzata a településüzemeltetési feladatok ellátásával a Hosszúhetényi Településüzemeltetési Nonprofit Kft.-t bízta meg, mely 100% önkormányzati tulajdonban van. Fentiekkel összhangban a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítását az önkormányzat településüzemeltetési vállalkozása valósítja meg.

A Településfejlesztési, Építésügyi, Vízügyi és Környezetvédelmi Bizottság alapvető feladata a település természetes és épített környezete állapotának figyelemmel kísérése, védelme, tudatos fejlesztése, a településen lévő, és értéket képviselő településstruktúra és építmények megőrzése. Feladata a területfejlesztéssel és területrendezéssel, továbbá a településfejlesztéssel és településrendezéssel kapcsolatos feladatok előkészítése, véleményezése, a képviselő-testület e területet érintő döntései végrehajtásának ellenőrzése. A településfejlesztési koncepcióban meghatározott fejlesztések nyomonkövetése valamint az időközi felülvizsgálatok elvégzése szintén a bizottság feladata. A monitoringnak folyamatosnak kell lenni annak érdekében, hogy a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok a kitűzött időtáv végére megvalósulhassanak. A monitoring célja, hogy a település vezetősége átfogó képet kapjon a megvalósult célokról valamint, az időbeni ütemezés tarthatóságáról.

A Településfejlesztési, Építésügyi, Vízügyi és Környezetvédelmi Bizottság működését a jegyző ellenőrzi.

4.4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A hosszútávra szóló koncepciót az önkormányzat a megállapításról szóló döntés mellékleteként fogadja el. A településfejlesztési koncepcióban foglalt célok érvényesülése érdekében a község képviselő-testülete évenként áttekinti az időközben elvégzett településfejlesztési tevékenységeket és döntéseket. Az éves áttekintés során figyelembe kell venni a felmerült lakossági igényeket, valamint a jogszabályi környezet változásából eredő kötelezettségeket.

Az évenkénti áttekintés során felmerült változtatási igényeket folyamatosan rendszerezni kell és értékelní azok társadalmi, gazdasági, műszaki valamint környezeti vonatkozásait. A településfejlesztési koncepciót 10 évente felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során célszerű a településszerkezeti terv átfogó elemzését is elvégezni és szükség esetén a módosításról önkormányzati határozatot kell hozni.

4.5. Mellékletek

4.5.1. A koncepció készítését segítő mélyinterjúk összefoglalója

A mélyinterjúk időpontja: 2014. szeptember 10.

Helyszín: Hosszúhetény Polgármesteri Hivatal tárgyalója

1. mélyinterjú blokk

Résztevők: Dr. Csörnyei László, Dr. Orbán László, Radó Zoltánné, Jakab Gabriella a települési önkormányzat képviselőjében

A kultúrház és a mozi felújításra váró önkormányzati tulajdonok, az iskola jó állapotú, felújításra nem szorul. Nagyobb rendezvényeket a sportegyesület udvarán és az iskolaudvaron lehet megtartani.

A településen összesen 12 önkormányzati lakás van. A bérlakás állomány növelése nem cél, de a tervek között szerepel, hogy termőföldet szerezne az önkormányzat és azokat hasznosítaná.

A közbiztonság tekintetében említést érdemelnek a pincefeltörések, a betörések a szőlőhegyen, illetve a rongálások a buszmegállóban. Polgárőrség működik a településen, van önkéntes tűzoltóság is, ők tagja a Mecsek Mentőcsapatnak.

A vízrendezés megoldásra váró feladat szinte minden utcát érintően, átereszekre is szükség volna. Ugyancsak az utak és járdák állapota kifogásolható. A záportározók részére vízgazdálkodási terület kijelölésére lesz szükség, a Hetényi-vízfolyás vízrendezési munkálatait el kell végezni. A Verseny utca környéke szabadidős közpark lehetne, de a vízrendezést itt is el kell végezni.

A szőlőhegyen kb. 250 fő lakik, akik máshonnan érkeztek Hosszúheténybe. A személyszállítást konténerrel oldják meg ezen a területen.

A faluban van gyerekorvos, 2 felnőtt háziorvosi körzet és 1 fogorvos, 2 védőnő. Szükség lenne egy modern egészségháza, ahol az akadálymentesítés is megoldott lenne.

Közlekedésbiztonsági beavatkozásra van szükség: gyalogátkelőhelyet szeretnének létesíteni az iskolába vezető útvonalon.

A fatelep mellett lévő roma telepet felszámolták 3 éve és a lakókat betelepítették a faluba.

A 4 testvértelepüléssel kulturális kapcsolatuk van, illetve anyagi támogatást kapnak tőlük. Az iskola és az óvoda fejlesztésére költöttek az elmúlt években, de nagy terv az, hogy az iskola, óvoda, sport, kulturális intézmények egy helyen legyenek elérhetők. Az új tornacsarnokra telepítési terv készült, pályázati forrás segítségével építhető meg. A községben működő iskola és óvoda német nemzetiségi intézmények.

A turisztikai attrakcióban az üvegiállítás és szálláshely fejlesztés létesítése lenne a cél, amire pályáztak, de nem nyertek. 2013-ban készült a település esélyegyenlőségi programja.

A KEOP pályázatok keretében napelemes és napkollektoros rendszert telepítettek a polgármesteri hivatalra, iskolaépületre, valamint fűtőkorszerűsítést végeztek 5 intézményben.

A Településüzemeltetés Nonprofit Kft. tavaly megalakult, fő feladata a településüzemeltetési feladatok ellátása és a közmunkaprogram megvalósítása. A közmunkások közterület fenntartást, a vízelvezető rendszer karbantartását végzik.

Az elkerülő út mellett ipari terület kijelölését tervezik. A tömegközlekedés megfelelő Pécsre és Komlóra, de Pécsvárad viszonylatában járatsűrítésre lenne szükség. Szóba került egy Pécsről Heténybe közlekedő helyi járat lehetősége is. A kerékpáros munkába járás fejlődik, de nincsenek kiépített kerékpárutak a településen. Kisújbanya megközelítése nehézkes közúton, de Püspökszentlászló jól megközelíthető. Parkolási gondok tapasztalhatók a település központjában.

A vízellátásban az alacsony nyomás miatt tapasztalhatók problémák, a vezetérendszer régi, a csőtörés gyakori jelenség, a szennyvízvezeték tisztításra szorul, a gázellátás megfelelő. Elérhető a UPC, Telekom internet szolgáltatás. Térfigyelő kamerarendszer telepítésében gondolkoznak, amit a településre bevezető utak mentén, illetve a buszmegállóknál helyeznének el.

Az önkormányzat bevételei között építményadóból 20 MFt, telekadóból 12 MFt, iparüzési adóból 10 MFt, súlyadóból 17 MFt, idegenforgalmi adóból 1 MFt folyik be évente. A település költségvetéséből még kb. 20 millió Ft hiányzik a fejlesztések fedezetére.

A településen elérhető szolgáltatások a következők: posta, takarékbank, bankautomata (OTP, Mecsek Vidék), 3 vegyesbolt, 3 egész napos bolt, 1 pékség, 1 kínai bolt, műkörmös, szolárium, benzinkút, zöldséges, szerszámbolt, 2 trafik, tűzép, gázcsere telep. Helyi piac kialakítására jelenleg nincs igény. Kisújbanyán bolt és büfé üzemel.

2. mélyinterjú blokk

Résztevő intézményvezetők: Papp János a Művelődési Ház vezetője, Radó Zoltánné az iskola igazgatója, Nagy Kázmérné az óvoda vezetője

A faluban képűjság működik, ahol az aktuális híreket elérhetik a helyiek. Sajnos a beszennelt önkormányzati határozatok nem olvashatóak, így a dokumentumokat nehéz tanulmányozni.

Az általános iskola fenntartója az önkormányzat és nem a KLIK, egyben alapfokú művészeti oktatást végző többcélú művelődési intézmény is, amely civil szervezetek számára is helyt ad rendezvények megtartása céljából.

2005-ben felújították az iskolát, nyílászáró csere történt, fűtéskorszerűsítést és emeletráépítést végeztek. Jelenleg 280 fő körüli a gyereklétszám. A körzetre vonatkozó beiskolázási adatok jók, kevés gyereket visznek máshová tanulni. HH gyerekek 1/3-ad, 20 SNI-s van, 44 fő HHH. A bejárók száma 44, ők Pécs-Hird, Pécsvárad, Komló, Szászvár, Magyaregregy településekről járnak be.

Az iskola épülete bővítésre szorul, mert a mindennapos testnevelésre nincs elegendő tér. Télen a folyosón is tornáznak, a tornaterem rossz állagú. Igazából sportcsarnokra lenne szükség, ahol felnőttek is sportolhatnának.

Tanulmányterv már van a csarnokra, amely részben hozzáépülne a jelenlegi iskolaépülethez. A bővítés után a mostani tornaterem rendezvényteremmé alakulna át.

Az óvodában nemzetiségi óvoda, ahol 6 csoportban vannak a gyerekek. Az óvodában tornaszoba van, sószoza, a létesítmény akadálymentesített. A felújítása során a két telek egyesítésével új óvodaépületet építenének az iskolához kapcsolódva, ahol az új épületben bölcsőde is működhetne.

A parkolás jelenleg nagy gond az óvoda és az iskola előtt is. Az iskolabusz beszerzése folyamatban van, tanyagondnoki rendszer szállítja majd be a gyerekeket az intézményekbe.

A település intézményhálózata szétszórt, ezeket egy helyre kellene koncentrálni. Most hiányzik egy olyan nagyterem, ahol a házasságkötéseket meg tudnák tartani. A mozi épületének bővítése nem jó irány, mivel vizes a terület és drága lenne a felújítás. A moziban egy idősek gondozóházát lehetne kialakítani. A mostani művelődési ház épületét az intézmény összevonás után kiállítási térként, illetve klubhelyiségnek lehetne használni.

3. mélyinterjú blokk

Résztevők: Fülöp Szabolcs a Fülöp Fémipari Kft. vezetője, Molnár Ferenc a Molnár Kft. vezetője, Szabó Károlyné a Tavasz Vendéglő tulajdonosa, Óbert Gábor a Hetényker Bt. vezetője

Az utóbbi években tapasztalható tendencia az, hogy a vendéglőben már nincs igény arra, hogy zenés esteket szervezzenek. Ebédkiszállítást továbbra is vállalnak.

Az iparüzési adó felhasználásáról több információt szeretnének a helyi vállalkozók.

A cégvezetők egyetértettek abban, hogy a településen egyre inkább a fatüzelés válik általánossá, mert a gáz drága. A megújuló energiarendszerek kiépítése drága, pályázat, támogatás nélkül nem vállalkoznak a kiépítésére.

Az elektromos ellátást rossznak minősítik, mert nem üzembiztos a szolgáltatás, sok az áramkimaradás. Az ivóvíz gyenge minőségű, a szennyvíz-elevezetést jónak ítélik.

Véleményük szerint a szőlőhegyi területen nem megoldott a szemétszállítás, a konténeres rendszert nem tartják elégségesnek.

A településen a csapadékvíz-elvezető rendszer rossz, nincs karbantartva, a lakosság sem törődik a házak előtti szakaszokkal.

A Fő utcán a hidakon felújítást kellene végezni. A kultúrházzal szemben lévő parkoló kicsi, az óvodánál lévő parkolóban sincs elegendő hely.

A közbiztonsági helyzet jó, de szemetelés, rongálás időnként előfordul. Az állattartásból eredően nincs panasz, nem okoz gondot.

4. mélyinterjú blokk

Résztevők: Puxler Márton és Sebők János a Római Katolikus Egyház képviselőjében, Derksen Gyöngyi Kisújbánya Baráti Kör Alapítvány

A templom felújítását tervezik, amibe a templom előtti tér felújítása is beletartozik, a tér egyházi tulajdonban van.

Felvetődött, hogy kisbusz közlekedhetne a turistákkal Kisújbányára és Püspökszentlászlóra. Mindeket településrész természetvédelmi területen fekszik, így külföldiek nem vehetnek ingatlant itt.

Kisújbánya megközelíthetősége rendkívül rossz, a közút felújításra szorul, hóban járhatatlan. Csak a vezetékes telefon működik, de a mobil telefonhálózat fejlesztése nem cél, viszont az internet elérhetősége megoldásra vár. A településrészen csak egyedileg gyűjthető a szennyvíz, a szennyvíz-szippantás télen gondot okoz a településrész rossz megközelíthetősége miatt. Ivóvízkútra lenne szükség a település közterületén. Kisújbányán a mentőhelikopter számára leszállópálya kijelölésére lenne szükség, ennek kapcsán a mentőszolgálattal is egyeztetni kell majd.

Püspökszentlászló kavicsszórásos közúton érhető el. Püspökszentlászló elején szükség lenne egy parkolóra, de ennek megvalósítása nehézségbe ütközik, mivel a területen csak magántelkek vannak. A most meglévő erdei parkolóban gyakoriak az autófeltörések. A településrészen áramkimaradás sokszor tapasztalható, nincs ivóvízhálózat és szennyvízvezeték sem, mindenki egyedileg gyűjti a szennyvizet. Püspökszentlászlón 34 állandó lakos van és 9 vendégház. Kiepített az optikai vezeték és az internet szolgáltatás is jó.

5. mélyinterjú blokk

Résztevők: Hajdu Zoltán HÉT Kör

Értékkörs és a klímaváltozás elleni küzdelem a fő tevékenységük. Foglalkoznak a helyi gazdasággal, energiaforrásokkal, közlekedési kapcsolatokkal, szemléletformálással.

Véleménye szerint a helyi civileket össze kellene kapcsolni, mert párhuzamosan tevékenykednek sokszor azonos témakörökben.

Létre kellene hozni egy szociális szövetkezetet, ennek kellene egy helyiséget biztosítani. Alapvetően mezőgazdasági tevékenységgel tudna foglalkozni a szövetkezet, konyhai alapanyag-termelésben tudna szerepet kapni.

Az újonnan betelepülők és az őslakosok között kevés a kapcsolat, ezen szükséges változtatni.

4.5.2. A koncepció készítését megalapozó kérdőíves felmérés eredményeinek összefoglalása

A kérdezőbiztosok a háztartásokat 2014. május 5. és 2014. június 1. között személyesen keresték meg, és mérték fel a lakosság élethelyzetét továbbá azt, hogy a helyiek hogyan látják a település és abban a saját jövőjüket. Összesen 262 db kérdőív került felvételre, melyek részletes kiértékelését a melléklet tartalmazza.

A válaszadók véleménye szerint a település egyik legnagyobb értéke az elhelyezkedéséből, fekvéséből adódóan. Leginkább a természeti környezet szépsége, minősége és állapota vonzó a lakosság számára, ugyanakkor a közösségi élettel, az együttműködés hiányával kapcsolatban számos kritikát fogalmaztak meg.

A lakosok életkörülményeit befolyásoló tényezők közül többen hiányolták a rekreációs lehetőségeket (strand, sportolási lehetőségek), valamint kiemelték a kulturális létesítmények fejlesztésének szükségességét.

A közszolgáltatások tekintetében legnagyobb elégedettség a szociális ellátások, étkeztetés, idősek ellátása, oktatás és nevelés témakörökben tapasztalható. Az infrastruktúra minőségét illetően a legnagyobb elégedetlenséget az utak és járdák rossz állapota váltja ki.